

لیله الرغائب سند روایی معتبری ندارد/ آرزومندی انسان در گرو عمل او است

گروه معارف - عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان گفت: لیله الرغائب از نظر سند حدیث و روایت اعتبار چندانی ندارد، ولی بر اساس قاعده تسامح در ادله سنن، می‌توان به نیت توجه خداوند به امیدها و آرزوها، اعمال و مناسک مربوط به این شب را انجام داد.

کد خبر: ۳۷۹۵۹۵۹

تاریخ: ۲۳ اسفند ۱۳۹۷ - ۰۸:۲۸

حجت‌الاسلام محمد سلطانی، عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان در گفت‌وگو با [ایکنا](#) از اصفهان درباره لیله الرغائب اظهار کرد: در مورد مستحبات، قاعده‌ای در فقه وجود دارد به نام «قاعده تسامح» که بر اساس آن، اگر انسان خبری بشنود یا در کتابی بخواند که انجام کاری مستحب است یا پاداش و ثواب دارد، اگر آن کار را به نیت ثواب انجام دهد، خداوند به او پاداش خواهد داد. مطالبی که در مورد لیله الرغائب وجود دارد و شیخ عباس قمی آنها را در

مفاتیح‌الجانان ثبت کرده، از نظر سند حدیث و روایت اعتبار چندانی ندارد و ضعیف تلقی می‌شود، ولی براساس قاعده تسامح در ادله سنن، برخی از علما معتقدند که می‌توان به نیت توجه خداوند به امیدها و آرزوها، این اعمال و مناسک را انجام داد.

وی افزود: شب جمعه از نظر اعمال عبادی، با فضیلت‌ترین شب هفته است و در روایت آمده که خداوند در شب‌های دیگر، سحرگاهان در آسمان را می‌گشاید، ولی در شب جمعه این اتفاق در تمام طول شب رخ می‌دهد. اولین شب جمعه ماه رجب نیز واجد همین ویژگی است، چون ماه رجب از ماه‌های مقدس قمری بوده و جزء ماه‌های حرام محسوب می‌شود. با توجه به این مطالب، اولین شب جمعه ماه رجب مانند شب نیمه شعبان و شب‌های قدر، شب دعا و مناجات است. در واقع سه ماه پی در پی رجب، شعبان و رمضان هر کدام شب مقدسی دارند.

عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان بیان کرد: رغائب جمع رغبت است و شاید همان مبدأ آرزو باشد، یعنی چیزهایی که انسان در دل دارد و در قالب دعا بیان می‌کند. امید و آرزو واژه‌های فارسی هستند، اگر کسی خواسته‌ای در ذهن دارد، ولی هیچ قدمی برای انجام آن بر نمی‌دارد، در عربی به آن أمل می‌گویند که شاید معادل آرزو باشد. أمل طولانی یا آرزوی دراز امر مثبتی نیست، یعنی اینکه کسی به جار کار و کوشش و برنامه‌ریزی، فقط آرزوهای بلندی در ذهن داشته باشد.

لیله الرغائب با امید و رجاء گره خورده است

حجت‌الاسلام سلطانی ادامه داد: در ادبیات دینی، واژه‌ای به نام رجاء آمده که معنای فارسی آن را می‌توان

امیدواری در نظر گرفت، به این معنا که انسان ناامید نبوده و در سخت‌ترین شرایط و پیچیده‌ترین مشکلات به دنبال راه برو نرفت باشد، هم به کار و کوشش خود تکیه کند، هم با دیگران به مشورت بپردازد و هم به فضل و عنایت خداوند توجه داشته باشد.

وی اضافه کرد: رغائب یا رغبت داشتن بیشتر نزدیک به واژه رجاء و امیدواری است تا آرزومندی؛ شاید در آرزومندی توقف و انتظار بیشتری نهفته باشد و به نظر می‌رسد که فرد تلاشی انجام نمی‌دهد و فقط هدف بلندی را در ذهن می‌پروراند، ولی امیدواری و رجاء با کار و کوشش آمیخته است و انسان با یاری خداوند به نتیجه خواهد رسید.

این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: دعای معروف و والایی از معصومین(ع) نقل شده است که در ماه رمضان بعد از هر نماز واجبی می‌خوانیم و آن دعا این است: «اللَّهُمَّ ادْخِلْ عَلَيَّ أَهْلَ الْقُبُورِ الشُّرُورَ، اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ، اللَّهُمَّ اشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ، اللَّهُمَّ اكْسُ كُلَّ غُزْيَانٍ؛ خدایا بفرست بر خفتگان در گور نشاط و سرور، خدایا دارا کن هر نداری را، خدایا سیر کن هر گرسنه‌ای را، خدایا بیوشان هر برهنه‌ای را». این دعا نشان‌دهنده نهایت امید یک مسلمان روزه‌دار است، زیرا این دعا فقط منحصر به خود او و خانواده‌اش نیست و برای تمام انسان‌ها بهترین نیکی‌ها و خوشی‌ها را خواستار است. آرزو اگر به این معنا باشد که انسان از کار و کوشش بازمانده و فقط تصورات و تخیلاتی در ذهن بیوراند، پسندیده نیست، ولی اگر انسان برنامه‌ریزی انجام دهد و بر اساس آن امیدهایی داشته باشد و البته در عمل، این امیدها را پیگیری کند، بسیار خوب است. اگر امیدواری را به معنای برنامه‌ریزی بدانیم، انسان باید دست‌کم برای هفت سال آینده خود برنامه‌ریزی و تصمیمات جدی انجام داده و امیدها و اهداف مقطعی تعریف کند و البته برای دیگران نیز همین را بخواهد.

انتهای پیام